

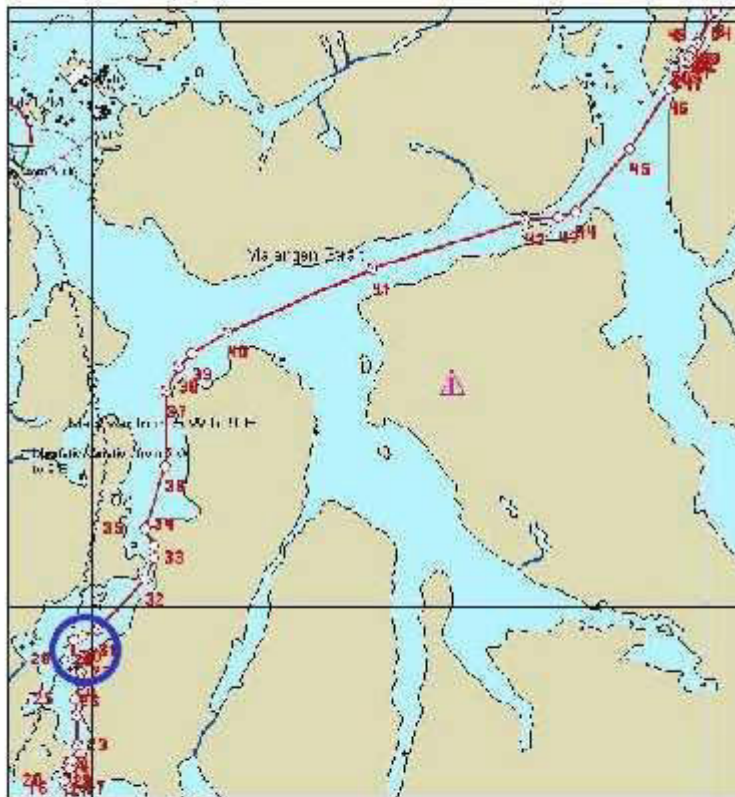
***Vår reise med «Hurtigruten»
Bergen – Kirkenes – Bergen***

***Dag 9 – 2014-05-18
Harstad – Bodø***

Tromsø – Finnsnes - Harstad

Dette er strekningen for å sove. Det blir en "hard" dag i morgen med Lofoten, Hurtigrutemuseet og Trollfjorden. Men sett vekkeklokka på ca kl 07.30 slik at du rekker å gå en tur på land i Harstad og evt. besøk i nordgående hurtigrute.

Rolig farvan innaskjærs.
Tromsø – Finnsnes ca 3 ½ time.
Finnsnes – Harstad ca 3 timer.

Hvis du skulle være våken ved anløp Finnsnes litt før 05.00, er det ikke så mye å se på kaia annet enn den gamle butikken.

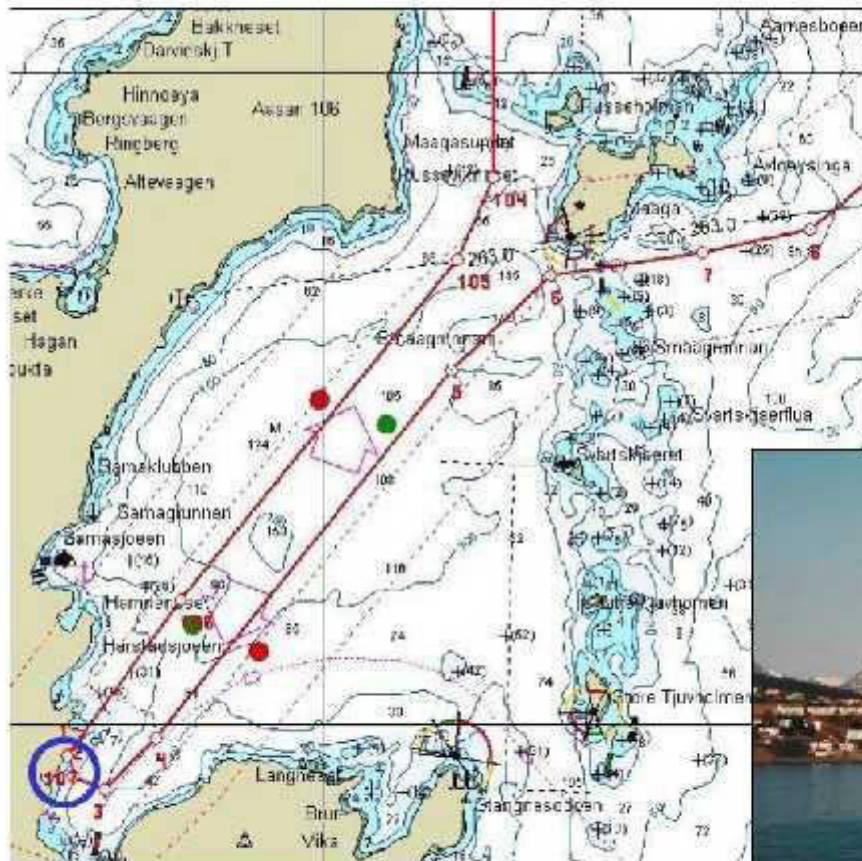
Harstad

S: 08.00 - 08.30

N: 06.45 - 08.00

Havna ligger midt i byen, men det er ikke annet enn kiosker og bensinstasjoner som er åpne så tidlig. I Harstad ligger syd- og nordgående ved kai samtidig, og du har normalt tid til et kort besøk ombord. Utflukten med buss til Sortland starter her ca kl 08.15.

Utseiling fra Harstad med Trondenes kirke.

Harstad - Risøyhamn

På veien til Risøyhamn går leia gjennom en av hurtigrutens attraksjoner - *Risøyrenna*. Dette er en utgravd passasje mellom Hinnøya og Andøya. Vær ute og følg med !

Grytøya.

I *Toppsundet*, drøyt en halv times reise fra ***Harstad***, passerte vi *Grytøya* på styrbord side.

Øya ligger nord for *Hinnøya* omgitt av *Toppsundet* (3 km bredt) i sør, *Kvernsundet* i nord, *Andfjorden* i vest og *Vågsfjorden* i øst. Arealet er 107,74 km² med et folketall på 454 (2012). De største befolkningscentrene på øya er fiskeværret *Grøtavær* og bygdene *Bessebostad* og *Fenes*.

Skjelleviksgalten

(986 m.o.h.).

Grytøya-ulykken.

I en flyulykken 11. juli 1972 kolliderte et militært *DHC-6 Twin Otter*-fly på *Finnmarksruta*, med

***Litjetussen*,**

et fjell nordvest på *Grytøya*.

Ved *Bardufoss* hadde piloten blitt tilrådd å skjære av utenfor *Stokmarknes lufthavn, Skagen*, på grunn av dårlig vær, og i stedet fortsette rett til *Bodø lufthavn*. Flyet fortsatte likevel til *Skagen*. Under stigning traff flyet *Litjetussen*. Det var 17 personer ombord i flyet, derav flere barn. ***Alle omkom.***

Høyeste punkt på *Grytøya* er
det 1.012 meter høye fjellet
Nona.

Til høyre for *Nona* ser vi
Trolltindan.

Flyulykkens etterspill.

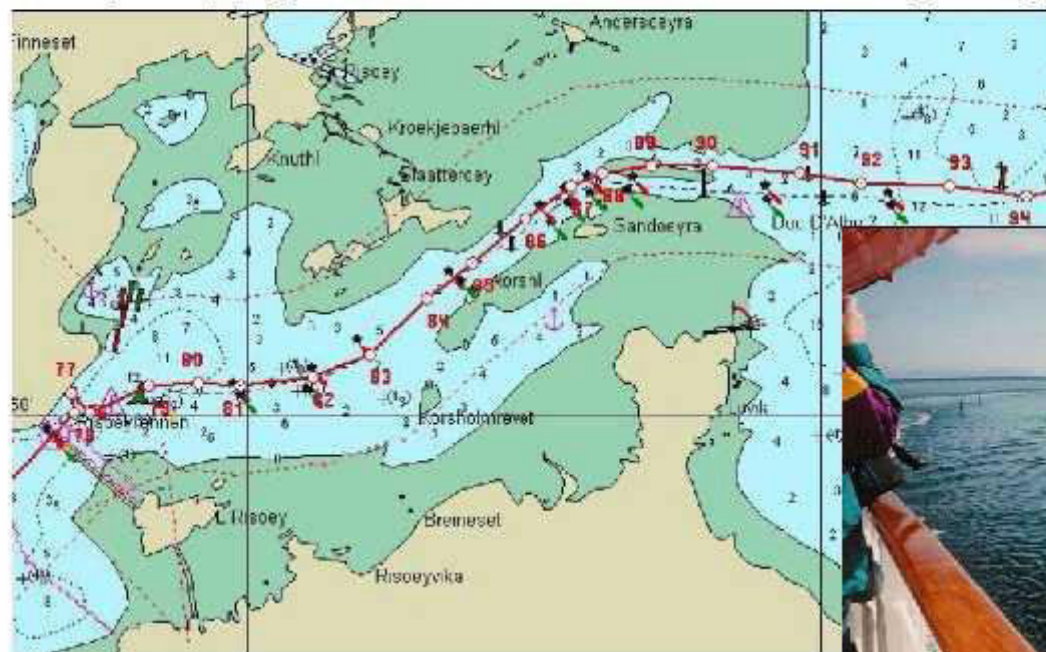
I ettertid – **2005!** – framkom
det at piloten hadde hatt u-
tilstrekkelig hvile etter en fest
natten før. I tillegg var alko-
holkonsentrasjonen i blodet
for høy (1,0-1,5‰).

Risøyrenna

Fra naturens side er det bare en lav grunne av sand og mudder mellom Hinnøya og Andøya. Opp gjennom årene har det vært flere utgravinger som har utvidet renna.

Legg merke til at bølgene fra skipet bryter mot grunn.

Allerede i 1871-1881 ble det gravd ut en 30m bred, 3m dyp og 1800m lang renne for at mindre laste- og fiskebåter kunne passere.

I perioden 1912-1922 ble renna utvidet til å bli 50m bred, 5m dyp og 5000m lang.

Størrelsen på skipene økte, og i 1957 startet nye utgravinger som økte dybden fra 5 til 6 meter. Arbeidet ble ferdig i 1966.

Risøyrenna.

Risøyrenna gjør det mulig for større fartøy å passere mellom **Andøya** og **Hinnøya**.

Renna er en utgravd del av **Risøysundet**, offisielt åpnet 25. juni 1922. Mudringen var en betingelse for å få *Hurtigruten* til å seile gjennom *Vesterålen*.

Før mudringen ble fullført i 1922, var det mulig å ri over sundet, eller «*Risøyvikkje*» som det ble kalt, ved fjære sjø.

Risøyrenna (forts.).

Renna er en smal, kunstig passasje gjennom sandbankene nord for ***Risøyhamn***. Den er 4,8 km lang, 7 meter dyp og har en bunnbredde på 100 meter. Det må foretas to kursendringer.

Arbeidet med den siste utbedringen startet i 1997 og *Risøyrenna* ble på nytt offisielt åpnet i september 2001.

Før utbedringen var dybden 6 meter, mens bunnbredden var 50 meter.

Andøybrua.

Brua krysser *Risøysundet* litt sør for ***Risøyrenna*** og binder *Andøya* sammen med *Hinnøya*.

Den er en *spennbetongbru* med et hovedspenn på 110 meter og en total lengde på 750 meter.

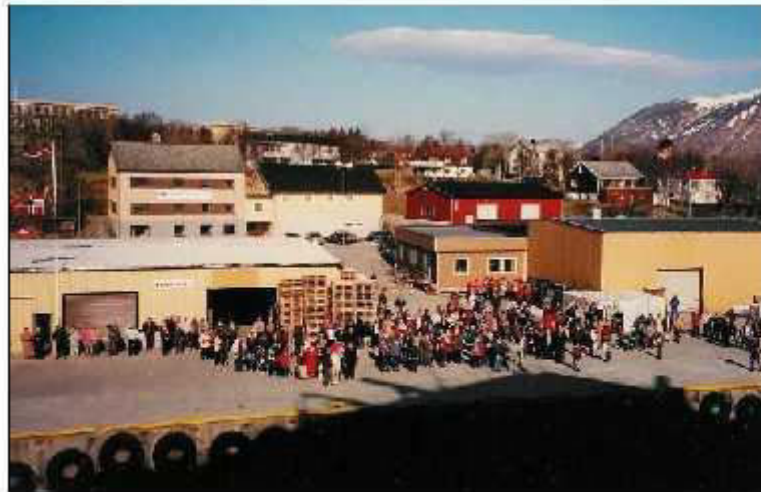
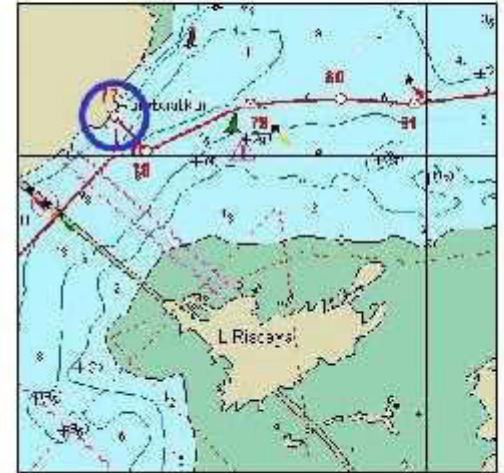
Risøyhamn

S: 10.45 - 11.00

N: 04.15 - 04.30

Risøyhamn ligger på Andøya.

Det er kort opphold, men oftest rekker du en rask spasertur.

Husk at dersom du reiser på distansebillett, starter et nytt "lugardøgn" her i Risøyhamn.

Risøyhamn

er et tettsted sørøst på *Andøya* i Nordland. Det har 211 innbyggere (2013). Havna har et moderne kaianlegg som kan ta imot større fartøy.

Risøyhamn er også det sørlige utgangspunktet for *Risøyrenna*.

Risøyhamn - Sortland

Turen går nå sydover i Vesterålen mot Sortland ca 1 ½ time.

*MS Nordkapp mellom
Risøyhamn og Sortland*
Kl. 11:40.

Sortland

(nordsamisk: *Suortta*).

Kommune og by i Vesterålen. Kommunen omfatter områder på øyene *Langøya* og *Hinnøya*. Mellom øyene går *Sortlandssundet*. Kommunen grenser i nord mot Øksnes og Andøy, i øst mot Kvæfjord, i sør mot Lødingen og Hadsel, og i vest mot Bø. *Sortland* er regionsenter for *Vesterålen*.

De viktigste næringene er handel og tjenesteyting, men landbruk, fiske og havbruk er også viktige.

Den profileres som

«*Den blå byen ved sundet*» etter et initiativ om å male alle bygninger i nyanser av blått.

Sortland

S: 12.30 - 13.00

N: 02.15 - 03.00

Sortland omtales ofte som det "blå byen" fordi en kunstner fikk gjennomført en ide om å male mange av husene blå. Etter busstur fra Harstad kommer du ombord igjen her.

Blå bygninger i Sortland.

Utsikt mot brua over til fastlandet.

Hilsen til utfluktbussene fra Harstad er en tradisjon ved bropasseringen.

Ny kai åpnet i 2007.

Ny hurtigrutekai lenger syd gjør at det nå er mulig å ta en rask spasertur til sentrum hvis skipet er i rute. Tidligere var det stress og krevde lett jogging.

Sortland - Stokmarknes

Sortland – Stokmarknes ca 1 ½ time.

Innseiling mot Stokmarknes.

Stokmarknes

S: 14.15 - 15.15

N: 00.45 - 01.15

Uten forsinkelser er det på sydgående ca 45 min i Stokmarknes. Museet ble åpnet 2. juli 1993, på dagen 100 år etter første "hurtigrutetur" med DS Vesterålen.

Stokmarknes.

Byen er hurtigrutas hjemsted, og ved hurtigrutekaia ligger **Hurtigrutemuséet**.

Hurtigrutemuseet ligger ca 200m fra kai.

Mange som skal til museet.

Gamle MS Finnmarken ruver godt på land. Om sommeren er det normalt adgang til å gå rundt inne i skipet.

Byste av Richard With.

Hurtigrutemuseet

Hurtigrutemuséet

ligger på Nordnes, en naturlig lokalisering da hurtigruten ble «født» her. Muséet drives av stiftelsen *Hurtigrutemuséets forening*, og omfatter det tidligere hurtigruteskipet *MS «Finnmarken»* fra *Vesteraalens Dampskibsselskab (VDS)*. Muséet ble offisielt åpnet i 1993 – på 100 års-dagen for den første hurtigruteseilingen. Det disponerte da lokalene i Vesteraalens Dampskibsselskabs gamle direktørbolig. I 1999 flyttet muséet til nye lokaler i *Hurtigrutens Hus* ved hurtigrutekaia.

Museets inngang. Her er det også kulturhus og hotell.

Mange fine malerier på veggene.

Gamle hurtigruter i monterer.

Modell av gammelt styrehus. Ingen radar eller GPS her.

Modell av gammel bysse. Stueren har fulle hyre med å holde seg på beina.

I tilknytning til muséet ligger
den gamle hurtigruta

«MS Finnmarken»

på land og er et karakte-
ristisk landemerke.

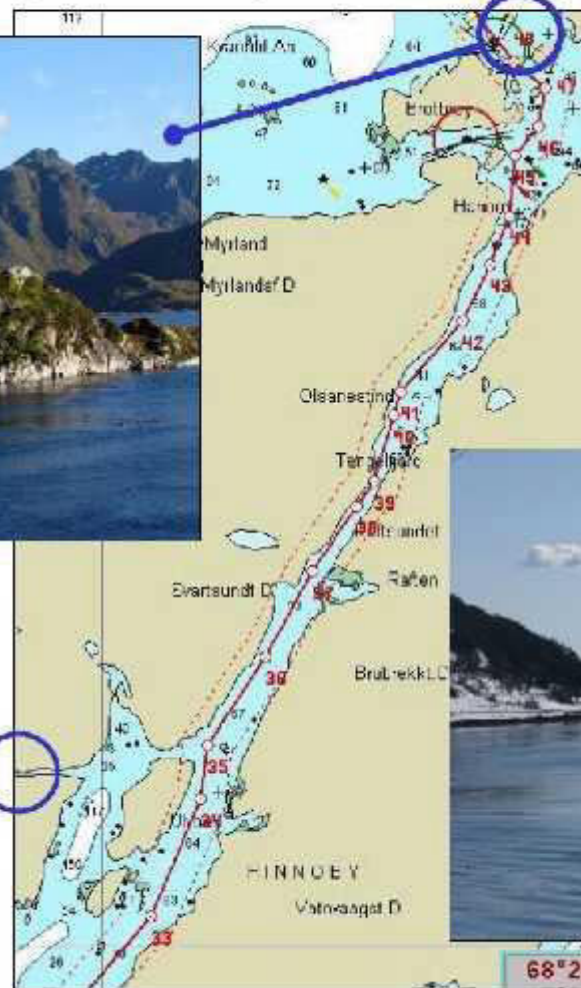
Stokmarknes - Svolvær

På turen til Svolvær går leia gjennom det smale Raftsundet.
I sommersesongen går sydgående hurtigrute innom Trollfjorden.

Ved innløpet til Raftsundet nordfra en fin høstdag.

Trollfjorden

Raftsundet i april

Raftsundet

Hurtigruteleia går gjennom dette 26 km lange sundet som skiller Lofoten og Vesterålen.

Ved innløpet til Raftsundet fra nord.

I 1997 startet byggingen av en spennbetong-bru over Raftsundet.

Som å seile i ei elv.

Raftsundet

(nordsamisk: *Ráktanuorri*) er et 20 km langt sund i Hadsel og Vågan kommuner i Nordland. Det går mellom **Austvågøy** og **Hinnøya** fra *Ingelsfjorden* i nord til *Ulvågsundet* og *Øyhellsundet* i sør.

Dette er en viktig forbindelse mellom **Hadselfjorden** og **Vestfjorden**.

Sundet er en del av *hurtigruteleia* og hovedleia for skipstrafikken mellom **Lofoten** og **Vesterålen**.

Natt til 22. september 1954 kom nordgående hurtigrute «**Nordstjernen**» ut av kurs i *Raftsundet* og traff *Seiholmen* ved *Hanøya* helt nord i sundet. Skipet sank etter 20 minutter og fem mennesker omkom.

*«Der ingen skulle tru
at nokon kunne bu ...»*

Øyene vest for *Raft-* og *Ul-
vågsundene* tilhører **Lofotar-
kipelet** mens **Hinnøya** ligger
på østsiden.

Regionalt ligger de nordlige
17 km av *Raftsundet* i **Vester-
ålen** og den sørlige delen i
Lofoten.

På **Austvågøy**, vest for sundet, er fjellene rundt 1.000 m høye med bl.a. *Olsanestinden* (999 m.o.h.), *Svartsundtindan* (1.050 m.o.h.) og *Trolltindan* (*Store Trolltind* 1.045 m.o.h.).

På **Hinnøya**, øst for sundet, er fjellene opp mot ca. 650 m.o.h. med korte, lavreliggende daler mellom høydene som gir rom for noe bosetning.

Vest for *Ulvøya* og *Brakøya* skjærer **Grunnfjorden** og **Trollfjorden** seg inn mellom fjellene.

På østsiden finner vi **Raftvågen** midtveis i sundet og **Tennfjorden** på høyde med *Ulvøya*.

Sundets bredde varierer fra omkring 220 meter ved *Trongstraumen* til 3,4 km i sørenden.

Ved *Digermulen* fortsetter to sund sørover: *Øyhellsundet* på vestsiden av *Store Molla* og *Ulvågsundet* på østsiden.

Havørnsafari.

I Raftsundet, like nord for Trollfjorden, har **Havørnen** sitt rike.

En del av passasjerene gikk over i en mindre båt for å oppleve «**fuglenes konge**» på nært hold. Ørnene ble lokket nærmere båten med fisk.

Jeg var også så heldig å fange
en *havørn* på bilde!

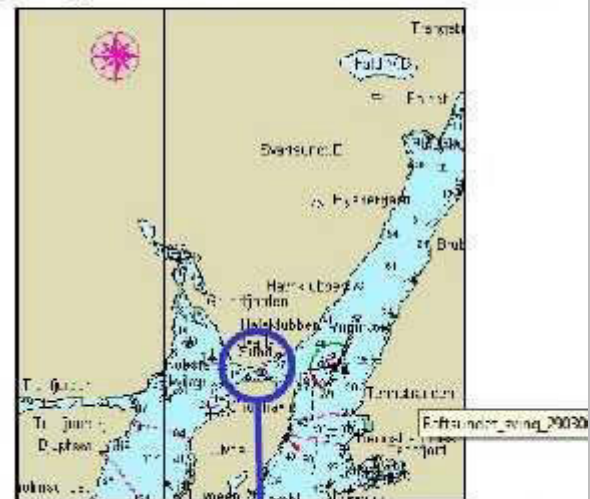
Svartsundet

Svartsundet er lite og trangt sund i Raftsundet, og en snarvei mot Trollfjorden fra nord. Etter et uhell for noen år siden, går ikke hurtigrutene lenger gjennom det smale sundet.

*På vei inn mot Svartsundet fra nord.
Innløpet til Trollfjorden kan sees forut.*

*Følelsen av nesten å kunne ta
på land gjennom Svartsundet.*

Svartsundet.

Hurtigruteskipet MS «*Trollfjord*» berørte i 2007 en grunne i det trange *Svartsundet* nord for *Ulvøy* i *Raftundet*, på vei inn mot *Trollfjorden* bare halvannen time før full flo sjø.

Etter denne grunnstøtingen sluttet hurtigruten å gå gjennom *Svartsundet*. Skipene går i stedet sør for *Ulvøya* og *Brakøya* og derfra opp til *Trollfjorden*.

Tilbake i ***Trollfjorden***, denne gang i dagslys, noe mindre *trolskt* enn i kveldslyset på reisen nordover.

Trollfjordslaget.

6. mars 1890 gikk robåtfiskerne til aksjon mot dampbåtene som forsøkte å stenge dem ute fra fisket i deler av *Trollfjorden*.

Dette var på mange måter kulminasjonen på de konfliktene som allerede hadde foregått mellom større, dampdrevne notbåter og det tradisjonelle fisket fra mindre åpne båter.

Trollfjordslaget (forts.)

Rederen og handelsmannen *Ole J. Kaarbø* hadde organisert fiske med not fra dampbåter, og stengte dermed ute fiskere med konvensjonelle redskaper fra den innerste delen av fjorden, der det var svært mye torsk. Fiskerne mente utestengelsen brøt med allemannsretten, og etter et håndgemeng brøt fiskerne sperringene.

Utløsende årsak.

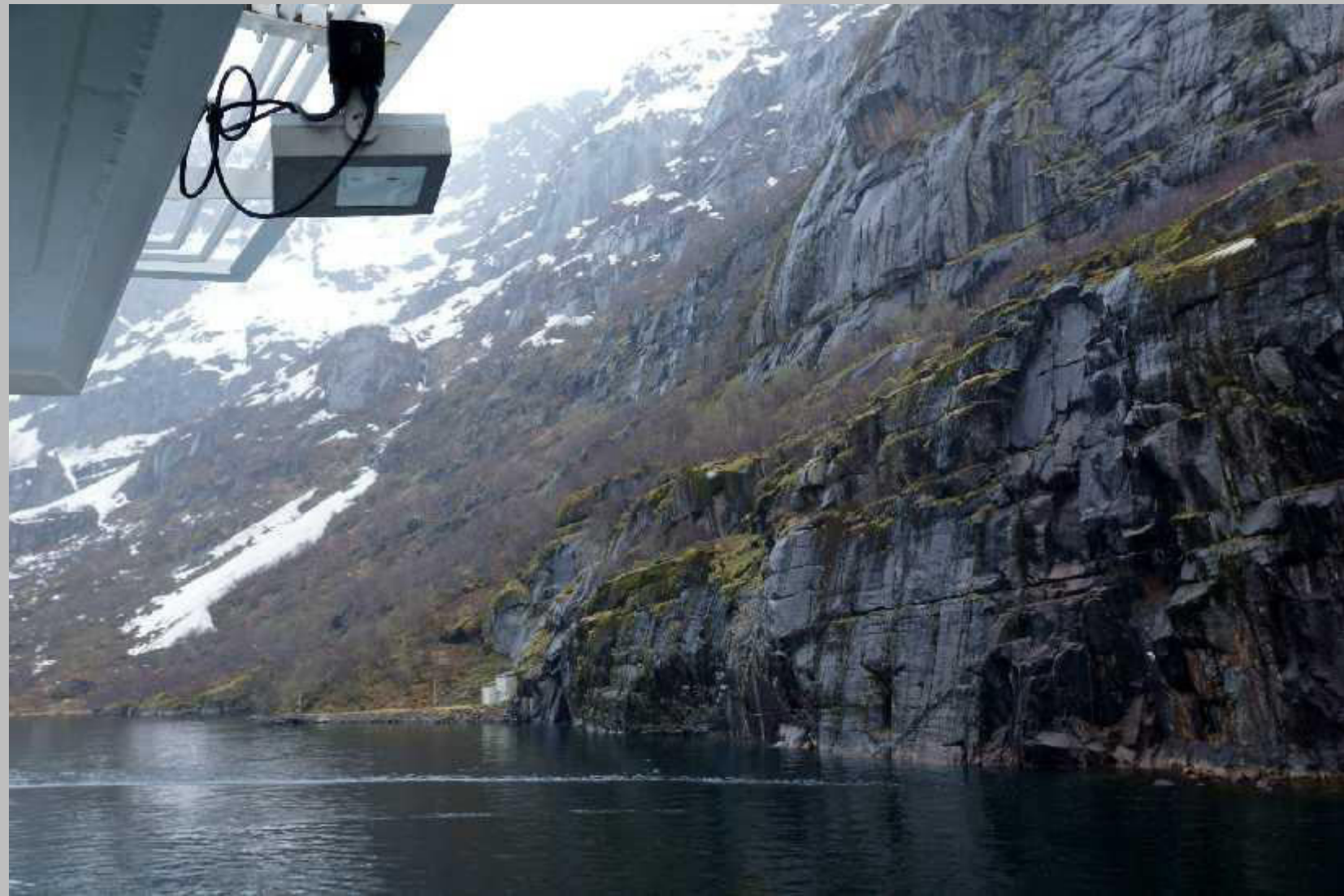
Kvelden før hadde småbåtfiskerne bedt dampbåtene hjelpe til med å brette opp isen i *Trollfjorden* slik at fiskerne kunne komme til neste dag. Dampbåtene gjorde dette, men i stedet for å åpne opp for fiskerne, stengte de den innerste delen av fjorden med not. De forlangte så betaling fra fiskerne for at de skulle slippe dem inn. Dette ville fiskerne ikke akseptere og det kom etter hvert til *håndgemeng* mellom småbåtfiskerne og dampbåtmannskapene. Blant annet ble fiskerne spylt med *skoldhett vann* fra dampkjelene ombord i notbåtene.

Slaget i Trollfjorden ble i ettertid viden kjent og engasjerte store deler av kystbefolkningen. Stortinget tok etterhvert også affære og fremskyndet arbeidet med en ny ***Lofotlov***. I mars 1891 vedtok Stortinget endringer i *Lofotloven* som bl.a. ***forbød*** bruk av ***not*** under ***Lofotfisket***.

På veien ut gikk vi ganske nær fjordens nordside!

Vi sier farvel til *Trollfjorden*.

«Livet i lugaren».

Lofoten Krigsminnemuséum i Svolveær.

Grunderen *William Hakvaag* i muséumsinngangen.

Muséet er en upolitisk forening som driver opplysningsarbeide om 2. verdenskrig knyttet opp mot det som skjedde lokalt i *Lofoten* og i *Nord-Norge*. Muséet ble åpnet 15. juni 1996.

Det var virkeliggjørelsen av et langvarig arbeid utført av *William Hakvaag* i Svolveær.

Utstillingen gjenspeiler tidsepoken 1940-45 som inneholder mye dramatik, fornedrelse og brutalitet. Men vi finner også uselvisk offervilje og standhaftighet.

Svolværraidet.

Operasjon Claymore var en aksjon som ble gjennomført av britiske og norske styrker 4. mars 1941 i *Svolvær, Stam-sund, Henningsvær* og *Bret-tesnes*. I Norge har *Operasjon Claymore* blitt kalt ***Svolvær-raidet*** og ***Lofotraidet***.

Aksjonen ble gjennomført av britiske og norske soldater, som ble ført til *Lofoten* av en orlogsstyrke på fem britiske jagere og to troppetransport-skip. 52 norske soldater fra *Norwegian Independent Company No. 1* – blant dem ***Martin Linge*** – deltok.

Svolværraidet (forts.).

Claymore-operasjonen førte til at skip på tilsammen 19.000 tonn ble senket, blant disse det tyske fabrikkskipet MS «Hamburg». 18 bedrifter ble ødelagt. 213 tyskere og tolv NS-medlemmer ble tatt til fange. Blant den lokale befolkningen valgte 314 å bli med over til Storbritannia.

Reichskommissar Josef Terboven beordret represalier mot lokalbefolkningen og nærmere 100 personer ble arrestert. Disse ble først internert på *Åneby* i Hakadal og sommeren 1941 overført til *Grini fangeleir*.

Svolværraidet (forts.).

På britisk side var det stor tilfredshet med utfallet av *Claymore*. Man så det som et eksempel på et vellykket kommandooppdrag.

Svolvær - Stamsund

På turen til Stamsund passerer det kjente fiskeværret Henningsvær.

Svollvær – Stamsund ca 2 timer.

*Nordgående og sydgående møtes
mellom Stamsund og Svollvær.*

I Stamsund.

Reisen tilbake over *Vestfjorden* mot **Bodø** skal begynne.

Stamsund - Bodø

Overfarten til Bodø går over den åpne Vestfjorden. Det kan bli en del bølger her dersom det er sterk vind fra sydlig eller vestlig retning.

Naturlig "berg-og-dalbane" i Vestfjorden.

Landegode fyr ved Bodø.

Stamsund – Bodø ca 4 timer.